

Demokratických hlasov bude premiestnená podľa možnosti buď do Bratislavy alebo do Žiliny, v čo najkratšom čase. Všetky tlačové orgány DS budú propagovať zásady tu uvedené.

IX.

Užšie predsedníctvo vynaloží všetko úsilie, aby do volebnej kampane boli všetky vrstvy národa, ako evanjelické tak i katolícke, a to politicky, organizačne i cestou tlače, aby volebný výsledok strany bol čo najúspešnejší. Za týmto účelom užšie predsedníctvo sa vynasnaží zapojiť na celom území všetkých schopných, nekompromitovaných a demokratickým ideálom oddaných katolíkov. Členovia predsedníctva sa zaväzujú svojou čťou, že vykonajú všetko, aby tieto opatrenia podľa svojej – boli prijaté príslušnými orgánmi strany, resp. vtelené pri najbližšej príležitosti do organizačného poriadku. Do konca tohoto týždňa bude zvolaný užší výkonný výbor, ktorému bude táto dohoda k osvojeniu. Na tomto zasadnutí užšieho výkonného výboru bude schválený a zredigovaný ohlas, o ktorom je zmienka v bode I.

X.

Páni kanoník Ondrej Cvinček, Ing. Kornel Fillo a dr. Kempný sa osvedčujú, že – apríla oznámia Národnému frontu, že sa prihláška Štvrtej strany /Kresťansko-republikánskej/ do Národného frontu za ich osoby sa stáva bezpredmetnou.

Bratislava, dňa 30. marca 1946.

dr. Lettrich v. r., Ján Ursíny v. r., Ing. Jozef Styk v. r., dr. Matej Josko v. r., Rudolf Fraštacký v. r., dr. Samo Belluš v. r., dr. Fedor Hodža v. r., Andrej Cvinček, v. r., Ing. Kornel Fillo v. r., dr. Ján Kempný v. r., dr. Miloš Bugár v. r.

Dohoda ako ju uverejnil Slovák v Amerika 10. 12. 1946.

Husák, G.: Z bojov o dnešok. Bratislava 1973, s. 222 – 226.

Dokument č. 48.

Leták Demokratickej strany z apríla 1946, v ktorom A. Cvinček vysvetľuje príčiny podpísania Aprílovej dohody.

V duchu demokratickej jednoty

Posledné mesiace odohrával sa za kulisami slovenského politického života boj **o slovenských katolíkov**.

Išlo o to, aby skoro 80- percentná väčšina slovenských katolíkov, ktorá je v československej politike mimoriadne dôležitým a pre slovenskú politiku rozhodujúcim činiteľom, bola primerane svojmu počtu a významu politicky reprezentovaná.

Dnes si každý musí uvedomiť, že na Slovensku sa bez katolíkov nedá nadsťastne vládnuť a že Republiku bez politickej účasti slovenských katolíkov nemožno bezpečne budovať. Možno povedať, že do akej miery sa podarí zapojiť slovenských katolíkov do československého politického života, do takej miery sa podarí aj šťastná a trvalá úprava česko-slovenského pomeru. Dnes sú slovenskí katolíci nie v takej situácii, aby ich reprezentoval ktosi, kto je ich štítu cudzí a pre ich program politicky neúnosný. Vidím to sám a po mnohoročných politických skúsenostiach s radosťou priznávam, že slovenským katolíkom dorástla taká skvelá reprezentácia, že sa nemusia obávať budúcnosti. Správne sa

preto dnes medzi slovenskými katolíckymi radí zásada: **pri voľbách** pôjdeme s ľuďmi, ktorí sú nám bezpečnou zárukou slovenskosti, kresťanskosti, **demokracie a slobody národa**.

Sme si vedomí toho, že zocelený a jednotný katolícky tábor nedá sa dnes rozbiť alebo zapredať špekulujúcim jednotlivcom. Aby však neprišlo k pokušeniu u váhavcov, varujem už dnes pred falošnými prorokmi, ktorí by sa peknými sľubmi a rečami radi votrieli do jeho šikov. Nás nerozbil nápor vznesený proti nám, nás preto nesmú pomýliť ani politické sľuby. My celým životom a celou politikou sme opretí o kresťanstvo, z ktorého vyrástla celá naša národná tradícia a kultúra a ktorým sme vystúpili na javisko vzdelaných európskych národov, zostaneme vždy s národom a pri národe, aby sme slúžili jeho záujmom a potrebám, aby sme mu zaistili všetky práva a slobody a popri tom ľudskosť, spravodlivosť a poriadok. Ako som to svojho času bol napísal do Katolíckych novín, slovenskí katolíci nesmú preto ísť do pasivity, lebo to by bolo neosožné a veľkým našim záujmom práve škodlivé.

Všetci sa musíme zúčastniť nového života v novej Československej republike. Tvár tohto života bude vo veľkej miere závisieť od nás samých. Je preto povinnosťou každého katolíka prispieť k budovaniu tohto štátu, aby slovenský národ našiel v ňom opravdu slobodný a šťastný domov a nebať sa ťažkostí, nedať sa zastrašiť, ale vytrvať pri zásadách, vytrvať v láske k Bohu a národu. To musí zostať stále našim programom i v budúcnosti.

V poslednom čase robili sme pokusy o samostatné vystúpenie slovenských katolíkov pod štítom Kresťansko-republikánskej strany. Predpokladali sme, že keď politicky môžu vystupovať katolíci v Čechách a vo Francúzsku a inde, že to nebude prekážať ani našej ľudovej demokracii. Narazili sme však na ťažkosti a prekážky, keď išlo o zásady, s ktorými nemožno spúšťať a s ktorými nemožno robiť kompromisy, museli sme upustiť od samostatného politického vystúpenia. Po uvedomení si všetkých ťažkostí, ktoré predbežne spomínať nechcem, po zhodnotení celej situácie a daných okolností odvolali sme svoje podpisy z prihlášky, podanej Národnému frontu o povolenie štvrtej strany a súčasne obnovili sme rokovania s vedúcimi činiteľmi Demokratickej strany, ktoré viedlo k podpisu jasnej a vyhovujúcej dohody, podľa ktorej katolíci majú zaistené také pozície, ktoré zodpovedajú ich dôležitosti a významu. Zdôrazňujem, že robili sme to v plnom vedomí zodpovednosti, práve preto, že ide o ďaleko väčšie veci, ako je stranícky alebo osobný záujem, a to predovšetkým **o demokraciu a o upevnenie kresťanského svetonázoru.**

Tento vyšší záujem musel byť rozhodujúcim, takže sme mu podriadili aj svoje pôvodné politické zámery. Som si vedomý toho, že mnohí katolíci majú objektívne dôvody proti Demokratickej strane, pretože i táto strana dopustila sa najmä na začiatku dosť chybných krokov, ale teraz všetky osobné momenty, sťažnosti a výhrady musia ustúpiť strane, musíme sa dívať na vec, o ktorú ide. Uverte mi, viem prečo sa na vás takto obraciam. Tu nejde natoľko o Demokratickú stranu, ako skôr o **demokratickú jednotu, ktorú musíme pri voľbách dokumentovať spoločným vystúpením**, tu ide o sústredenie všetkých kresťanských a demokratických síl za jedným cieľom. Musíte nám veriť a dôverovať a tak isto my spoliehame na vás a veríme vám. Každý kraj dostane vhodných kandidátov, za ktorými sa musíte potom jednotne pri voľbách postaviť.

Zvíťazila tu rozvaha, zdravý rozum a vedomie zodpovednosti pred budúcnosťou ako i vedomie toho, kde by nás mohlo zaviesť politicko-stranícke trieštenie, ktoré dnes môže byť plánom len dobrodruhov alebo ľudí nezodpovedných. Neuzatvárame tým kapitolu ďalšieho vývoja slovenskej politiky. Nevieme, aké situácie sa tu budú ešte vytvárať, ale nateraz je **nutné ísť do volieb spoločne s Demokratickou stranou.** Je to v záujme slovenskom i katolíckom. Sám som mnoho premýšľal o tejto veci, radil som sa so skúsenými pozorovateľmi nášho národného a cirkevného života a po uvážení všetkých okolností prišiel som tiež k tomu názoru, že nateraz je to jediné možné a pre nás únosné riešenie.

Nejde nám tu o osobné veci, ako by to ktosi na nás rád nahovoril: keď splníme toto poslanie, radi sa vrátíme k svojmu povolaniu, ale kým sme v politike, našou povinnosťou je slúžiť národu a keďže tento národ je z veľkej väčšiny katolícky, i jeho katolíckym záujmom, a to celý a celkom. I slovenský národ, i katolicizmus musí prísť na svoje a demokracia a kresťanstvo pod jednou zástavou v spoločnej jednote nás všetkých musí zvíťaziť.

Varujem vás preto už dnes pred bielymi lístkami. To je zoslabovanie demokracie, to by mohla byť efektívna, ale tragická demonštrácia. Biele lístky nemajú svojich kandidátov, nimi si poslancov nezvolíte. Rozvážte si to včas a varujte pred týmto krokom každého.

Apelujem na vás, katolíci slovenskí, ktorým sú drahé myšlienky **demokracie, pravdy, slobody, poriadku a spravodlivosti**, zabudnite aspoň v tomto volebnom období na príkoria, pamätajte na svoju budúcnosť a pri voľbách postavte sa spoločne za kandidátku Demokratickej strany, na ktorej môžete zvoliť katolíckych poslancov, a to v takom počte, ako jednotne a silne sa postavíme za túto kandidátku sami. Nad katolíckymi nesmie zvíťaziť podvod alebo sľuby, katolíci musia zvíťaziť sami. Nedajte sa preto rozbiť a pomýliť, ale v duchu demokratickej jednoty kráčajme všetci spoločne kráčajme spoločne k volebným urnám s jedným odhodlaním: zvíťaziť.

Andrej Cvinček

1. podpredseda Demokratickej strany

Prečan, V.: Slovenský katolicizmus pred Februárom 1948. Bratislava 1961.

Dokument č. 49

Obežník Ústredného sekretariátu Demokratickej strany zo 6. apríla 1946 o zriaďovaní oblastí podľa volebných krajov

Ústredný sekretariát Demokratickej strany v Bratislave.

Číslo: 6832/1946/Ja. V Bratislave dňa 6. apríla 1946.

V e c: Zriadenie oblastí podľa volebných krajov.

O b e ž n í k č.8/46-org.

Všetkým oblastným a okresným sekretariátom!

Na spoločný návrh DS, KSS a Povereníctva vnútra bolo Slovensko rozdelené na deväť volebných krajov so sídlami: Bratislava, Trnava, Nitra, Trenčín, Žilina, Banská Bystrica, Lipt.(ovský) Sv.(ätý) Mikuláš, Prešov a Košice.

Do volebného kraja B r a t i s l a v a patria okresy:

Bratislava - mesto, Bratislava - vidiek, Malacky, Modra, Šamorín, Galanta, Šala, Dunajská Streda, Komárno, Stará Ďala (Hurbanovo) a Nové Zámky.

Do volebného kraja T r n a v a patria okresy:

Trnava, Skalica, Senica, Myjava, Nové Mesto, Piešťany, Hlohovec.

Do volebného kraja N i t r a patria okresy: